

卷之三

Miserat illum ad Herodem; illum cum Barraba comparaverat; miserum in eum statum redigerat, ubi crie posset facilius micericordiam, quam odium; verbo illum a morte eripere conabatur; sed simul noblebat sibi confare Iudaeorum odio, & metuebat, ne sibi negotium aliquod faceret. Sacerdotum, Pontificumque cupiditas contra Dei Filium succensa. Igitur ne illis dupliceret, & ne cogogeret innocentem damnum, hoc init et confitum, Salvatorem eum in statum adducendi, qui ipis perfectioribus misericordiis fenus immitteretur, eisque ab hujus morte persequenda deterret. Hoc ipsum hodierna quoque die Fideles quidam faceantur, qui Mundi simul, & Deo placere contendent. O sacra carnis prudentiam! qua conatur duo simul ita ut spinae undique penetrarentur, alia quinam per dorsum, & per tempora & prope oculos egredierentur, alia nervos pungerent, & venas perforarent, unde crux magna manabat in copia, & tantum illi dolorem afficerant, ut eum perfice citra mortem minime potuerit, nisi divina virtus eum roboretur; quippe reservabatur morti crucis; & dolores illi perdurabant donec in cruce expiravit. Qui aliquoties experti sunt violentos capituli morbos, paulilippe immortent cogitantes quam gravis, & acerbus Salvatoris fuerit hic dolor, tot inter alias quibus conflictabatur. Sola cogitatio horrem ciet; verum quid tandem est cogitatio, si cum ipso dolore comparetur? Liber, cui situlus: passione Domini nostri JESU CHRISTI.

Dicere possumus cum nonnullis Sanctis Patribus, hanc spinæ coronæ impositione crudelitatem genus fuisse, quod non nisi in demonum mentem incidere poterat, obdinen-
tiam fuios homines incumbentes, ut Salvatorem omnium dolorum, & contumeliarum generis afficerent. Sed adda-
mus etiam cum Tertulliano divinam permisit iustitiam, ut in Deum Filium exerceretur hæc inhumanitas non sine quo-
dam mysterio; ut representaret illum in fenus suscepisse maledictum omne, quod in terram Deus ejaculatus est post primi parentis nostri peccatum, ut monisti spinas, & tribulos germinaret: CHRISTUS seruo subiit ex tribulis, & spinis, in figuram dilatiorum, que nobis prorsus teret carnis. Olim floribus victimæ coronabantur, cum adducebantur ad aras immolanda; & cum publicis irrisiōnibus obi-

Allud quoque occurrit mihi considerandum de manu
hoc Pilati confilio, qui non auctis Dei Filium liberare,
neque morti adjudicare, experiri voluit, utrum sanguinis
fluentis intuius, atque plagarum populi furem in misere-
ricordiam posset convertere: *Emendamus ergo illum dimittam*,
(Luc. 23.) dixit Iudeus. Ulna cadi flagellis iubeto, gra-
tificatus vobis, & mox dimittam: quia fulta agendi ra-
tio! Tertius illum moritur afficerem: videt enim: ipsum nil
ob. fuisse prementem, ne vult sibi a quoque in iuste fa-

ale fuisse promeritum, nec vult nisi a quodammodo in illicet
exprobriari; religione minime verti, illam flagellis
cadere tamquam nocentem convictum. Innocentem esse
profiteretur, & faveat in illum tamquam omnium criminum
reum. Iniquissime Iudex! Cur te ipsum tua damna sen-
tentia? Cur punis, cum iam ipsius culpa vacare judicav-
is? Sin autem penas laeti meretur, cui proterius immo-
cum? Agendi ratio in Romano Iudice fane inaudita, qui
falsa mitericordia causa plectit Salvatorum, ac in eum
fervidissimum exercet crudelitatem. Ecce, o Fideles, plor-
rumque hominum consilia. Aliquos invenient, qui sibi re-
ligioni vertente peccata quadam committere, qui sibi lice-
re patabant, qua nihil minus gravia sunt; nullent aliquod
vel minimam alieni possidere, sed viam habebant proximi-
mationem, eaque nullo unquam tempore parcent. Ah!
si timer iniquitatis parvus illos coheret, nonne utrobius
aque gravis est iniquitas? Nonne hoc est Pilatus iniquita-
tem imitari, qui Salvatori mortem inferre perhorrexit,
& non horret illum terribili supplici mulcere, quod mil-
lies morte ipsa est aceribus. *Idem in alloquis de Passione.*

SPINEÆ CORONÆ IMPOSITIO.

Rosani mis-
suppli-
genus exco-
g. taurum. M.
Saluatoris
illudere. Lagellatione co, quo narravimus pacto adimpleta, ne-
quamquam finis factus est paucum Domini: & ne-
cma, cui alligatus erat, non fuit terminus furoris inimi-
corum illius; namque quia illi inferreberetur epigraphes il-
la: *Non plus ultra, ut illuc, quas illi terrarum Dominor*, qui ad extrema terrarum litora se attigit putabat, huic
in scribi potest, horum barbarorum levitatis ulterius pro-
cedere: quandoguidem ecce supplicium proflus crudelis,
nondum in nocente aliquo expertum. Cum Pilati milites
vellent illudere divino huic homini, ut Herodis milites fe-
cerant, recordati sunt, illam sibi Regis dignitatem vin-
dicasse, & dignitatis hujus illi collocata insignia fuisse ea-
veste, quam illi per irrationem circumdecederant: quomodo
brem aliorum irrationibus aliquid superaddere voluerunt.
Ad id autem spinas accepserunt, quas invicem innectere,
atque contexere studebant, ut inde coronam conferrent,
quam capitum impulerunt, easque pleentes altius in cere-
brum depreuerunt, quod quidem supplicium fuit aqua cruce-
de, & contumeliosum Filio Dei. *Auctor sermonis omnia
aumenta. Et, in aliquotis de Passione.*

Milites qui adfertat, adfertat, sed Pilatus crimen contemplatur, et regum nulli arguitum innitebat, quia sicut facie erat, eum regi non nimirum egredio veluti, mancipio, tanta affice ignominia.

JESUS CHRISTUS antequam corona hac insigniretur, crudeli flagellatione corpus universum gestit dilaniatum; membra enim, quae mollius tractata furent, minime decebant caput tanto obrutum dolore. Pudore igitur suffundi nos decet, si delicata fuerimus membra sub capite spinis coronato: *Non decet sub capite spinis membrum esse dilanicium.* (S. Bernard.) Salvator est caput nostrum, non membra illius: sequitur ne et nos in deliciis vivere, donec ille vivit inter tormenta? Si nos pudet imitari caput nostrum, nonne pudebit ipsius non sua membra fatiri? Pudet nam, illi adeo

parum similes esse, quem tamquam caput nostrum debemus inspicere, & exemplar. Quia enim intercedit similitudo inter IESUM flagellis cætum, & spinis coronatum, & molles, & impudicos Fideles? Quod dedecet est, peccatores in mollette verfarci, donec sancta, & innocens carant crudelitate multetur? Pudeat nos ignavie nostra ad intuitum spectaculi adeo funesti, & ut simili divina faciemus iustitiam, atque respondeamus divina erga nos caritati, nosmet in nos ipsos armenos severitatem, nobilitem nihil condonemus, postquam condonavimus omnia: reparamus austeritatem nostris, que in mortem usque proferantur, flagitia vita mollis, & impudica: & fin minus sanguinis nostri effusione peccata nostra delemus, saltem illa pontentia lacrimis abluamus. *Abbas de Mamerol, alligare nonnulli.*

III. *Chrysolomus* *Chrysolomus molaribus plenus, & spinis*

Christianis non sunt similes illi qui eorum exemplum perit. Hic Filius, Christiani, vulneribus plenus, & spinis coronatus exemplum est, secundum quod omnes homines esse componebantur. Hic prototypus est, eumque omnes exprimere tenentur, si in parte exteriori velint corona gloriarum, quam illis preparavimus, & ut me expediam verbo, ille est, cui nos oportet similes fieri, si velimus ex numero esse predestinationis, quemadmodum testatur Apostolus: *Quia praevisse, & praeordinatus, conformati sunt imaginis filii sui.* (Ad Rom. 8.) Quia cum ita fuit quam rationem, aut similitudinem habere possumus ea in vita, quam ducimus in jugi-commodorum, & voluptatum nostrarum perquisitione? Ad erubescendum, non aliud quereretur, nisi meditari quantum debeat nos in delictis versari, cum finis membrorum capituli spinis coronati? Serio itaque cogitemus nullam nobis esse ipem, perfectionem, aut meritum coram Deo, nisi quatenus similitudinem habemus cum divino hoc exemplari, & quotiescumque videmus spinem hanc coronam in capite Salvatoris, cogitemus, nela esse, ut membra benignius excipiatur, quam caput. Haec ratione utebar etiam Tertullianus, ut aboleret confuetudinem fertorum ex floribus intextorum, quia zilli percreberat, obijcitiones illis spinas, quibus Salvator fuerat redimitus. Quonodo, ajetab ille, poteritis similes fieri Filio Dei? Quia nota ostendit vos esse divini huius Magistri discipulos; & huius Capitis membra? Utamur deinceps, Christiani, hac eadem ratione ad extingendum in nobis inconditum amorem voluptatum, & jugiter cogitemus illud: *Non deces sub capite spissore membrorum esse delictatum.* Author Sermonum in omnia argumentum &c. in aliquoq. de Passione

Dei Filius
qui hoc
fingit ipsi
plutum ex-
piatur;
nove gen-
tium que
ab ho-
mibus
perpetra-
tur.

Nemo unquam nocens ita multatus fuit, ut hodie Sanctissimus inter hominum filios. Licensia nova in singulos dies invehit criminum genera; & procul dubio ad expiandos excessus, & has vitiorum adventiones, permittit Salvator, ut inaudita inventariantur genera suppliciorum, atque opprobriorum. Adeo, Fidelis, huic spectaculo, ut ibi adhuc divini amoris excellit; ut misericordie peanunillat, ut temet formes ad patientiam; ut illum agnoscas tamquam Regum tuum, supremumque Dominum eodem tempore quo et obprobrium hominum, & abiectione plebis, quemadmodum Rex Propheta illum loquenter inducit. Ex libro cui i-
stius. Recentes confederations in Evangelium S. Matthei.

Diximus Filium Dei coram Pilato confessum fuisse, & Regem eis Iudeorum; scena, qua excepti hanus spines coronae impositionem, eis species carentia, vel potius crudelis iracundia, qua illudunt ei inimici, ut in ludibriis vertant regnum ejus, eumque tamquam theatricum regem excipiunt. Profecto ne quod opprobrii genus prætermittant post impositam ejus capitii cruentam coronam, illum reliquo regis apparatu exornare festinant. Iterum exuant illum vestibus, & hoc pacto revellunt, quidquid cutis supererat in corpore, quam non abfuderint flagella, & pro illo induant illum derita. Laceraque nuburis segmenta, & statutum est misere, eo quod in levissim indignationem, & odium consenserit? Quid ergo ultra queritur? Est ne amplius par populo concitando, & ciendia artibus suis rebellioni? Inducet ne ultra aliquem in errore doctrina sua post ignominiam, atque infamiam, quam periret? Nonne ille ad eum statum redactus est, ubi nihil aliud ei consilii supererit, nisi tenebras querere ad evitandum confutendum, & hominum oculos fallere? Licet igitur misero viatore, pro quo mortem deprecari deberetis post ea, que haec tenus paulus est. Hoc innuire volebat Pilatus verbis illis: Ecce homo, cuius Sermonem in omnia argumenta, &c.

XPOSITIO IN VERBA ILLA:
EGCE HOMO.

Verba haec considerare possumus, vel tamquam profecta ad Pilatum, qui secundum sua loquitor cogitata; vel recentibus tamquam ab Eterno Patre, qui peccatoribus ostendit Unigenitum suum in terram missum propter salutem hominum; dum Pilatus tamquam ex ore ipsius IESU CHRISTI prolati; vel mentem, denique tamquam manantia ex ore Concionatoris Auditores suis alloquentis. Secundum Pilati mentem illa profecta, ut liberat ipsum a morte, non aliud significant, nisi Ecce homo, afferens ille Rex, qui seipsum Meham, & Dei Filium appellat. Nonne satis vobis esse debet, illum inquietibus in hoc statu? Nonne modo miseratione dignior est, quam invidia? Si odium vestrum, & ultionem meritis est crimen aliquo contra legem vestram, quod me latet, vel contra Rempublicam, quod fatis probare vobis non licet, nonne fati pecuniarum luit? Nunguid in posterum timere potestis, ut Regnum appetat, cum vix tamquam homo habeatis politus? Ego in eum animadverti non quod nocentem cernam.

Ita pluit. Ego etiam sentibam quod non possem resistere
fuerit, sed quod vos me cogistis: si vobis satisfactam est,
equidem profiteor, mihi non tantum inesse anima crudelitatem,
ut tale objectum sustinere valeam, neque iustum esse;
ab eo auferri quod in ipso vita reliquum est. *Idem.*

Ecc Homo: verbum breve, sed magnam fententiam, magna complectens mysteria, ubi in se tantum confidetur. Ecc Homo de homine, S. Bernardus exclamat, homo pro homine, homo contra hominem, homo supra hominem, homo infra hominem. Ecce; hic homo natura de Virgine proper omnium hominum salutem, atque in trikiti hoc stat positus per hominum eorumdem fexitiam; Homo contra hominem, homo, qui hodie contra pectorum homines infurgit, quia cum sit ille vir dolorum, isti viri sunt deliciarum, & voluptatum: Homo supra hominem, homo infra hominem. Homo tandem qui in sublimi hac maiestate, que exultat illum supra omnes spiritus, factus est etiam novissimum hominem. Heu! cogitamus, quanta fuerit divini hujus hominis ignoratio fidei ludibrii populo, in quo erant inimici, amici, homines cujuslibet artis & conditionis. Tamen Salvator hic hanc sultu ignominiam ea cum modestia, patientia, animi lenitate, que omnibus, qui ia ipsum minus preoccupati fuissent, innocentiam ejus probavent. Idem.

*Ecc Homo. Audi, peccator, huc verba, & cogita haec ad te ab ipso Dei Filio dicta: Ecce ego! inuere temetipsum in hoc specie, ut agnosca enormitatem scelerum tuorum, & mala, quia mihi pepererunt. Ego ille sum homo, quem tot contumelias coquinasti, & Deus tuus, quem graviter da. adeo laesisti. Mihi quidem videtur ille omnibus peccatoribus loqui per totidem ora, quod habet in corpore vulnera, ac illis dicere per te, quod pro Ecclesiasten tono adeo lugubri dicit: Popule meus, quid feci tibi? *Aus in quo contraxi?* Quan tibi causam tribui, ut me tanta excipies cum indignatione? Propter amorem tui de calo descendit; omnia vita mea momenta propter tuam salutem impendi: & in grati animi argumentum, tu me crux, ac vulneribus adperfici. Popule meus, quid feci tibi? O Deus meus, & Rex meus, qui te in eum statu, in quo te inuenior, rediget? Itane ergo obijceris ab omnibus conspicuendis, inducis ignominia tunica, spinis coronatus, fanguine madidis, pallenti facie deformatus; & in hoc miseratu tristitia hac meis auribus accident verbis: Popule meus, quid feci tibi? Quid non superest ultra in hominibus aliquis miserationis sensus pro te; humana corda pro te uno sensu carere videntur? Se muris account cohortacionibus, ut torqueant te, & dolores tuos sibi in ludibrium convertant; fed ubi cogito, peccatis meis te huc redactum fuisse, obruor dolore, & penitentie me, quod te tanta affecterim contumelia, certum consilii, me in posterum milles potius moriturum, quam ultra lacesam. Ex variis auctoribus.*

*Ecc Homo. Audire mihi video patris Eterni vocem per os Pilati ita loquentis, & in longe alio sensu dicentis: *Fingers possumus Eterni Patrem nubes loqui per os Pilati, & hoc eadem verba dicere.* Ecce homo. Ecce homo per suoniam, Redemptor, & Salvator omnium hominum: ecce ille, qui per mortem suam vitam vobis restitu: Ecce ille, qui vos creavit & fecit verbo; & qui factus homo adhibet quidquid crucis est in venis suis, ut vos reficiat, & reparat. Te agnoscit Deus meus! in qualitate hac tanta cum reverentia, & maiori caritate, quam si a me videberis in splendore glorie tua. Per hoc pallium video tangitum, qui me redimit; adoratio nihil obstante his catenis, & funibus in vinculis hisce manibus omnipotentiam, que calum fecit, ac terram: memet exanimio coram infinitis magnilibus suis in extremis tuis humiliacionibus; & extollo te superea, que fingi maxima possunt, quantum temet humiliasti me. P. Mainbourg, in sermone pro feria 6. in Parafesi.*

Ecc Homo. Hac verba, eo in sensu, quem illis tribuit Spiritus Sanctus significant, ecce homo, qui profecto homo dumtaxat videtur, sed re ipsa super omnes homines est; quoniam Filius est Dei vivi, Messias in lege promisus, Caput Angelorum, & Hominum, humani generis Redemptor, spes unica peccatorum, qui ex uestimentis suis diligit, ut ad eorum sceleria expienda patus sit, se in hunc redigi statum, ut videretur minus, quam homo, sed qui in hoc ipso statu ad quem redactus est, dignus est, quem omnes homines laudent, colant, & adorent. O homo pluquam homo, & humani generis gloria! agnoco te, licet deformatus sis; agnoco inquam te meum Salvatorem, & Deum; recipie me in numerum servorum tuorum, postquam profectus fuero a me non minus amari has facie palliore, & citiore fuscula, quam in statu glorie tua, tueque Pater a Posto in Mediationis de Passe.

*Ecc Homo. Dei Filium hoc in statu confidenter ad Aeternum Patrem sermonem dirigere possumus. Omagne Deus! O Deus iustus, atque misericors! Nunquid hic ille homo est, de quo, in eius Baptismate, atque Transfiguratione dixisti: *Hic est Filius meus dilectus, in quo misericordia complicitur.* Sed tibi ipsi, divina iustitia, nonne fatis esse debet permisisti, ut ad trikitum statum hunc redigeretur? Credentes ne, Fideles, Eternam Patrem ad hanc quae diem ut arte eadem, qua Pilatus usus est ad inhibendum peccatorum crudelitatem, qui sceleribus suis Salvatoris mortem sollicitant. Millies fureorum illorum compescere admissus est, objecimus illis innocentiam, sanctitatem, & omnes divini hujus hominis perfectiones; cius representavit beneficia, dignitatem, miracula & rationes omnes, quae impressionem efficerent in animis eorum, & eorum corda lenire; sed postquam hae omnia in irruere ceterum, ecce illis exhibet hunc Hominem-Deum cruentatum, & vulneratum, tamquam objectum, quod illis immittere posset aliquam miserationem malorum, quibus illi affectus sunt. Ah! Fideles, objectum hoc nos meditari oportet ad scelerum nostrorum colluvium cohibendum; hac quippe illum in statu hunc adducerent; quemadmodum per Propheta conqueritur: *Supra dorum meum fabricaverunt peccatores.**

*(P. 128.) anfani arripientes a bonitate, atque patientia Dei perseveraverunt in flagitis suis, eumque impune omni contumeliam coquinandi: nos enim ex tortore ex ipsa Salvatoris patientia excitabantur ad illum acerbis cadendum, ac iteranda verbera, ut idem subdit Prophet: *Prolongaverunt iniquitatis suas.* Autem sermonem in omnia argumentum. (Ibidem)*

Confideratio in Regis quatuor temporibus. In primis militibus occisterunt triplum tributum in dignis Salvatore accipiendi. Romanii milites in ludibrium sibi vertere cogitabant, commentitum Regnum Salvatoris, aculeatique irrisoribus suis gravius cor illius transfixerunt; quam caput ejus plectentes coronam de spinis. Sed si eorum intentio crudelis, & nefaria fuit, non caruit mysterio Dei consilium, qui permisit ut in Unigenito sua exerceretur flevit, S. Ambrosius inquit, volens ut nihil obstantibus impius hijumfatu subfianctionem Regis diceretur. Er si corde non credunt, Deus ramus nunc defutus honor; salvator, ne Rex, ne Deus, & Dominus adoratur. Deus autem a Christiani pietate petit, ut hisce irrisoribus impius generofam obijciat fidem, palam profecit coram Calo, ac terra, ut illum Regem nostrum profeceat, eique cultum adhibeatur tamquam Deo nostro, atque confeante nos ad ipsum tamquam legitimum Dominum nostrum pertinere. Relinquamus illi ea jura, per quae omnes hijummodi tituli ad illum spectant, illa in dubium revocare non possumus, quia Christiani sumus; sed qui deberemus illi cultum omnem; & obsequium, cavendum nobis est quam diligenter, non illum eisdem contumelias afficiamus, quibus a Iudeis, & Pilati militibus affectus fuit. Indigneamur, cum animal nostrum subiit modis ille, quo Rex glorie, ab impio excipitur, qui illum Regem appellant, & tamquam virorum omnium novissimum excipiunt; quem simul favere jubent, & cedant; qui simul coram illo in genua procumbunt, atque percunt. Dao actus illi adeo oppositi adoratio, & contemptus, reverentia, & iratio, cultus, & injuria, videntur ne nobis nunquam invente fuile simili, & ab ille personis erga aliquem, prater quam erga Dei Filium, adhibeatur fuisse? Ah! cogitate decies milia Christianorum quotidie eodem pacto cum eodem se gerere, & fortasse hoc ipso, quo vos alloquor, momento, & hoc ipso, in quo fumus, loco id praefare: etenim quid aliud est haec religio, & impietas, quam quodquid in Tempis videmus, & ipsi coram altaris? Nonne videntur Fideles genua flectere ante adorable corpus Filii Dei, in Tabernaculo nostris fidentis; ut ibi cultus nostros recipiat, & mox ridere, colloqui, caput circum agere? Alii nonne terribili huic adstant sacrificio, in quo Deus pro nobis immolaratur, altero quidem poplite in terram demissi, altero in aeren sublati sexcentis cum contortionibus corporis, & excentis cum aberrationibus mentis, immodesto corporis habitu, & oculis in orbem circum errantibus? Hac autem quid aliud fuit, quam irrationes, & contumelias imitar, quibus illum exceperunt Iudei? Nonne hoc id est, ac factis profici, Salvatorem non esse, nisi Regem inanem, & fictitum? Hoc sane non est Deum colere ex animo, quoniam cultus hic plaus est irreverentia, & impietatis. Idem.

QUID PRÆCESSIT JESU CHRISTI CONDEMNATIONEM.

Recentes Pilati conatus ad Salvatorem vita ferandam. Tantum absuit, ut spectaculum, quod Pilatus proposuit Iudeis offendens illis Salvatorem vulneribus confusum, & manantem fanguine, populorum fureum lenire posset, ut illum magis, magisque irritaverit & Principes Sacerdotum metuentes, ne commoveretur, primi omnium clamare inciperunt: *Tolle, tolle, erucifige, erucifige illum,* quod causa fuit, ut ubi in misero statu illo virus fuit, quia miserationis lacrimas elicet, horribilis repente clamor perueritatem similis illi, qui jam ante auditis fuerat: *erucifigatur, erucifigatur.* Praes hoc excitatus cumulo, quem irito labore mulcere studet, & multo magis indigent ad affectu crudelitatis barbarorum, qui quin miferoribus fessit, ferarum instar, quibus ostenditur prædicta ex eorum ritibus expuncta; Prates, inquam, ut refractari se graviter facta potiusquam illis facultatem permetteret illum interficiendi, indigabundus respondit eis: *Accipite eum vos, & erucifigite; ego enim non intendo in os confundam.* (Iohann. 19.) Quasi dixisset: si nullo habetis in discrime innocentis crucifigere, vos ad libitum velutrum occidite; & nullum in eo causam, propriarum quam est crucifigendus, cum indignatione etiam ab illis requirens, ut edocent quid ille morte dignum patraret? *Quid enim malum facit?* (Matth. 27.) Quia in eum Iudei spem omnem abiecierunt, impetrandi futurum, ut Salvator tamquam fedelius puniretur, aliud iniure confundit; videlicet iterum ad Moysis legem redeudi, secundum quam per Cesarem licet illis vivere, atque responderent Pilato; si iuxta Romanorum leges illum morte nequaquam dignum conferet, ipsum tamen nullo pacto mortem evitare posse secundum legem suam, qua morte damnantur blasphemii, & dubitari non posse, quo minus blasphemus habendus est ille, quem ipse innocentem arbitrabatur, quandoquidem palam se Dei Filius

*Quis exprimeret potest quinam fuerint sensus cordis JE. SU, ubi audit terribiles clamores illos: *tolle, tolle, eruci-* finge, & vidit que cum excessu furoris Iudei mortem suam urgenter; hac in Euthenio ipius crudeliores. Hi quippe jam fatigati erant torquendo, illi adhuc, ut ulterius in ipsum favit, petebant. Meminerat Salvator, quanta fibi deberent, & cogitans quo pacto gratiam sibi referrent, corum ingratitudini vittum intelligebat, eorumque futuram perniciem plorabat. Verum cum humiliatio post dignitatem fit gravior, & honor, in quo habitus fuerat, comparatus cum eo contemptu, injuriis, & contumelias, quia illi interbeat, quid cogitare poterat de populi hujus inconscientia, omni ignorantia coquinantis illum ipsum, quem non ita pridem admiratus fuerat, & cumulaverat gloria? Taedium enim cum illum Regem sibi vellent eligere, nunquid spinea coronam illi destinabant? Calamus, quem magu tenebat, era ne sceptrum Iudei, quod erat illi gerendum? Hoc purpure segmentum ejusdem humeris impotum innuebat ne dolore, quo affecti erant eo quod pedibus ejus substravisti, fessit videntia Jerosolymam triumphi more ingrediens? Hac flagella, quae totum corpus ejusdem lancinaverant, nonne illi erant turpiora quam rami olivarum, quibus via instructa fuerat præterenti, gloriari fuerant? & omnia que illi ingererant convicia, nunquid publice erat palindia laudum, ac benedictionum, quas illi contulerant? hic vero tumultus, & clamores: *Tolle, eruci-* finge, nonne illi facti acerbiter fuerunt post illa opinicia, quae nudus quintus, vel fexus audirebat? (Iohann. Filius David, benedictus qui venit in nomine Domini. (Matth. 21. & 23.) Idem.*

*Aduic tamen Iudeorum postulationibus adversabatur Pilatus postquam Iesum obijceret opprobriis, & dolori, ut eorum mentes lenire, furemque compeceret. Oratoris Dei filii, deputatus munere fungebatur, quam judicis; cuius intereat ille lumen revellere de manibus eorum, qui urgebatur, ut crucifigeretur. Iterum ergo, testatus est sibi nullam esse causam propter quam hominem culpa vacuum damnaret; se in accusatoribus eis cupiditate, odium, invidiamque determinante, & nullam in eo causam, propriarum quam est crucifigendus, cum indignatione etiam ab illis requirens, ut edocent quid ille morte dignum patraret? *Quid enim malum facit?* (Matth. 27.) Quia in eum Iudei spem omnem abiecierunt, impetrandi futurum, ut Salvator tamquam fedelius puniretur, aliud iniure confundit; videlicet iterum ad Moysis legem redeudi, secundum quam per Cesarem licet illis vivere, atque responderent Pilato; si iuxta Romanorum leges illum morte nequaquam dignum conferet, ipsum tamen nullo pacto mortem evitare posse secundum legem suam, qua morte damnantur blasphemii, & dubitari non posse, quo minus blasphemus habendus est ille, quem ipse innocentem arbitrabatur, quandoquidem palam se Dei Filius*